

Faktaark for Familien i fokus – centrale resultater juni 2021

Det tror jeg giver noget ro, kan man mærke hos mange af familierne. At de ved, vi kommer med vores hjerter. Vi kommer ikke, fordi vi skal ud og måle og veje familierne. (Aktivitetsleder)

Med dette citat rammer en af de interviewede aktivitetsledere fra Røde Kors-indsatsen Familien i fokus på kornet. En frivillig indsats, der er med til at støtte de deltagende familier både mentalt og praktisk. Formålet med Familien i fokus er nemlig at styrke udsatte børnefamiliers livsmestring og derigennem skabe bæredygtige forandringer i familiernes liv, hvor børn og unges trivsel og udvikling også styrkes.

Familien i fokus består af tre forskellige typer forløb. Familieven-forløb er rettet mod børnefamilier, der af forskellige årsager har brug for social støtte i hjemmet. Familien matches med en familieven, der støtter i form af fx at være en fortrolig og rummende voksen at tale med om sine udfordringer; der giver praktiske råd til, hvordan hverdagslivet med børn kan fungere bedre; taler med forælderen om hensigtsmæssig håndtering af konflikter; hvordan de kan mestre en stram økonomi; hvordan familien selv kan hjælpe med at styrke udviklingsmiljøet for børnene i hjemmet og andet, som forælderen ønsker hjælp til. Familievennen kan også specifikt knyttes til et barn med behov for støtte. Derudover er der Jobmentor-forløb, der skal hjælpe ledige i arbejde, herunder støtte deltagerne i at overkomme barrierer for at komme i arbejde, herunder også sociale udfordringer. Uddannelsesmentor-forløb skal støtte deltagerne i at gennemføre uddannelsesforløb eller gøre sig klar til at søge optagelse på uddannelse.

Dette fakta-ark er et delelement i evalueringen af Familien i fokus sammen med midtvejsrapporten fra 2020 (Hestbæk, Hansen, Prescott og Johansen, 2020) og den kommende slutevaluering, som forventes færdig i 2022, hvor projekt Familien i fokus slutter. Resultaterne i det følgende bygger på et internt notat udarbejdet til Røde Kors i juni 2021.

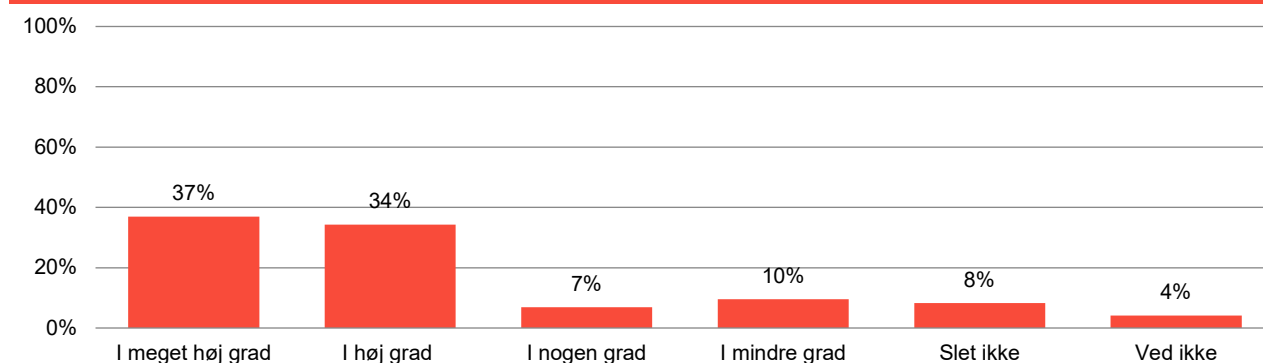
1.1 Familieven-forløb

I Familien i Fokus yder en frivillig familieven hjælp til selvhjælp fra én borger til en anden og har til formål at støtte børnefamilier, der på forskellige måder har behov for støtte. For nogle er støttebehovet langvarigt, måske tilmed varigt. Andre har behov for støtte i en afgrænset periode fremkaldt af specifikke omstændigheder. Herunder præsenteres udvalgte resultater fra Familieven-forløbene.

I figur 1.1 ses det, at der blandt forældrene er en udbredt oplevelse af, at familien har haft gavn af at have en familieven. Mens i alt 71 % af forældrene svarer, at de i høj grad eller i meget høj grad har haft gavn af at have en familieven, er der i den anden ende af kontinuummet 18 %, som svarer, at de i mindre grad eller slet ikke har haft gavn af at have en familieven. Når vi ser på forældrenes oplevelse af, hvorvidt Familieven-forløbet har været gavnligt, er resultaterne under ét således vældig positive.

Samlet set udtrykker mange af forældrene meget stor taknemmelighed for, at det overhovedet har været muligt for dem at få hjælp. Flere forældre siger samstemmende, at Familien i fokus har været fuldstændig afgørende for at få dem videre, når de har stået i en meget vanskelig situation.

Figur 1.1 I hvor høj grad synes du, at du og din familie har haft gavn af at have en familieven?

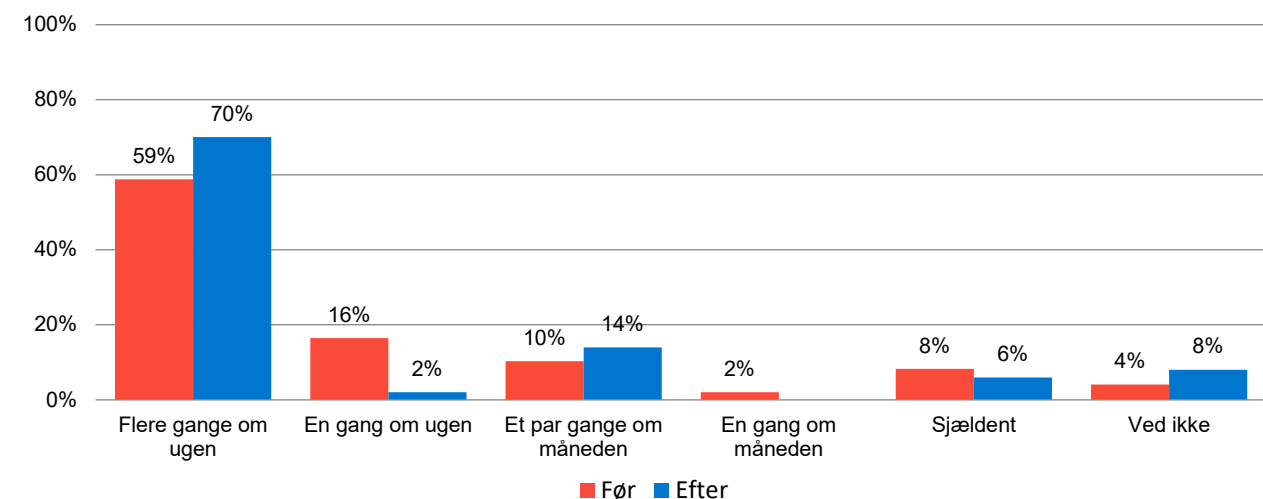
Anm.: N = 73.

Kilde: Efterskema til forældre med familieven. VIVEs statusrapport 2021 Familien i fokus.

Jeg kunne nærmest ikke stå på mine ben dengang. Så jeg tror allermest bare, at jeg føler en taknemmelighed. Både over for min familieven, som havde lyst til at hjælpe og stillede op til det, og over hende, der hjalp mig med at få en familieven. Når man er i så meget krise, som jeg var, så er der selvfølgelig den praktiske del og hjælp. Det er dejligt med en, der kan hjælpe med børnene. Men der er også den omsorgsdel, hvor man bliver set i det. Sådan et livsvidne, på en eller anden måde. (Forælder med familieven)

Resultaterne i Figur 1.2 indikerer, at forældrene oftere er sammen med deres børn om skoleting derhjemme efter indsatsen end før indsatsen. Andelen, der svarer flere gange om ugen, stiger fra 59 % til 70 %. Samtidig falder andelen, der svarer en gang om ugen, fra 16 % til 2 %.

Figur 1.2 Hvor ofte er du og dine børn sammen om skoleting derhjemme (det kan være at snakke om det, der sker i skolen, hjælpe børnene, men kan også være at sørge for, at børnene læser lektier, selvom du ikke hjælper)?

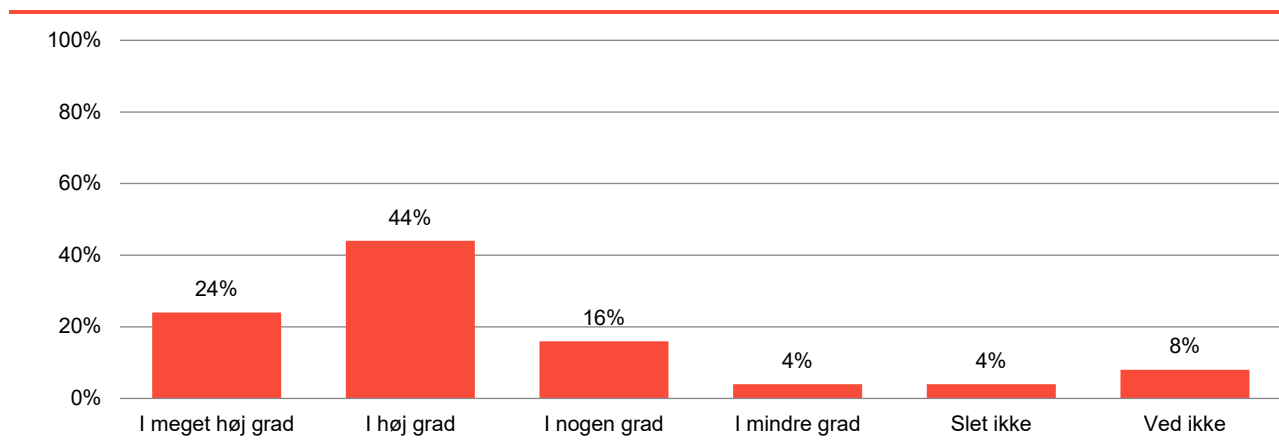
Anm.: N = 97/50.

Kilde: Før- og efterskema til forældre med familieven. VIVEs status Familien i fokus 2021.

1.2 Jobmentor-forløb

De frivillige jobmentorer skal støtte forældre i overgangen fra at være ledig til at starte arbejde og herunder støtte op om personlige og sociale faktorer, der kan fremme den enkeltes tilknytning til arbejdsmarkedet. Denne form for støtte sker i borgerens fritid og ikke på en evt. arbejdsplads. Herunder præsenteres udvalgte resultater fra Jobmentor-forløbene.

Figur 1.3 I hvor høj grad oplever du, at du har haft gavn af dit Jobmentor-forløb?

Anm.: N = 25.

Anm.: Bemærk, at der er tale om relativt få respondenter

Kilde: Efterskema til forældre med jobmentor, VIVEs statusrapport af Familien i fokus.

Figur 1.3 viser, at 68 % af forældrene i høj eller i meget høj grad oplever at have haft gavn af deres Jobmentor-forløb. Til sammenligning oplever kun 8 %, at de i mindre grad eller slet ikke har haft gavn af deres Jobmentor-forløb. Den overordnede vurdering af virkningen af Jobmentor-forløbene blandt forældrene er således langt overvejende meget positiv.

Forældrene har i spørgeskemaet ved forløbets afslutning haft mulighed for at beskrive, hvordan de har haft gavn af forløbet. Herunder er et eksempel, der er typisk for, hvad forældrene har skrevet:

Jeg har følt, at jeg har fået kompetent sparring og følte mig ikke som et nummer i rækken. Jeg har fået mere lyst til at finpudse mit CV og har fået mere selvtillid, da jeg ser mit jobsøgning fra en ny frisk vinkel. (Forælder med frivillig jobmentor)

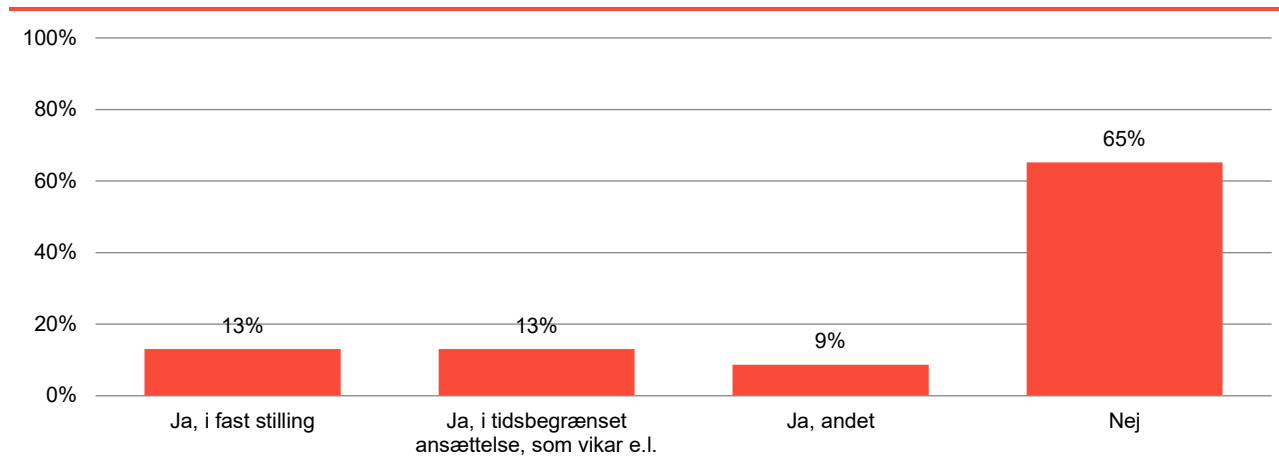
Selvom størstedelen af jobmentorforløbene fokuserer på at understøtte jobsøgningsprocessen, er der også en række andre, mere bløde sociale og familierelaterede faktorer, som mentorerne skal være klædt på til at hjælpe deltagerne med at forholde sig til. Og set i lyset af forældrenes udfordringer er det formentlig meget hensigtsmæssigt, at mentorerne er åbne over for at arbejde med netop disse mere bløde faktorer rundt omkring selve jobsøgningen, fordi disse faktorer for nogle deltagere også bliver vigtige barrierer for at komme i job. Jobmentorerne beskriver også i de åbne spørgsmål i spørgeskemaet, om de og hvordan de også arbejder med hverdagens udfordringer:

Lytte. Mest bare at lytte. Han har bagagen fyldt af dårlige historier/oplevelser. Det har været vigtigt og en del af processen, at han har fået lov til at "tømme posen" så at sige. Det har været vigtigt for tillidsfasen. Vi brugte de første 4-6 timer næsten udelukkende på dette. Herefter lagde jeg en plan på bordet, og vi aftalte rammerne for de følgende møder. (Jobmentor)

1.2.1 Tilknytning til arbejdsplads efter endt forløb

Det primære mål med Jobmentor-forløbene er, at forældrene kommer i arbejde, sekundært, at de bliver mere parat til at arbejde. Resultaterne viser, at det lykkes for 35 % af forældrene at komme i arbejde efter mentorforløbet (Figur 1.4). Heraf er 13 % kommet i en fast stilling, andre 13 % har en tidsbegrænset ansættelse, som vikar e.l. og 9 % er i en anden stilling. 65 % er ikke i arbejde på tidspunktet for besvarelse af spørgeskemaet.

Figur 1.4 Er du p.t. i arbejde (deltid eller fuldtid)?

Anm.: N = 23.

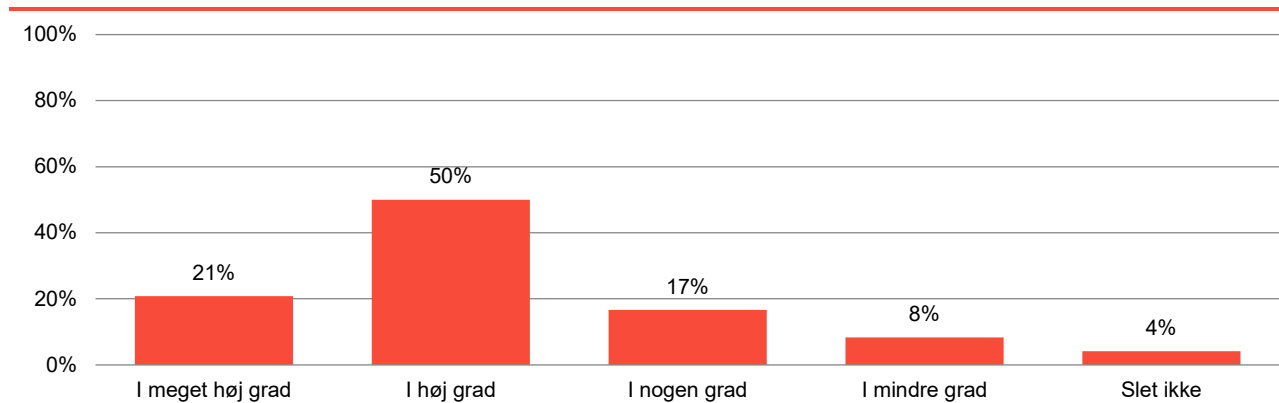
Anm.: Bemærk, at der er tale om relativt få respondenter

Kilde: Efterskema forældre med jobmentor. VIVEs statusrapport af Familien i fokus.

1.3 Uddannelsesmentor-forløb

De frivillige uddannelsesmentorer skal støtte forældre, der skal i gang med en uddannelse eller er påbegyndt en uddannelse, og ligeledes støtte op om personlige og sociale faktorer, der kan fremme den enkeltes muligheder for gennemførelse. Det kan eksempelvis være deltagere, som har brug for hjælp til motivation og fastholdelse. De kan også få hjælp til at søge ind på ny uddannelse, hvis de ønsker at fortsætte deres uddannelsesforløb. Herigennem forventer Røde Kors at styrke forældrenes oplevelse af tryghed i forhold til at være på både en uddannelse og en arbejdsplads samt at styrke den enkeltes tro på at kunne komme i beskæftigelse eller gennemføre uddannelse

Figur 1.5 I hvor høj grad oplever du, at du har haft gavn af dit forløb med uddannelsesmentor?

Anm.: N = 24.

Anm.: Bemærk, at der er tale om relativt få respondenter

Kilde: Efterskema til forældre med uddannelsesmentor. VIVEs statusrapport 2021 Familien i fokus.

Forældrenes egne overordnede vurderinger er for langt de flestes vedkommende, at de har haft gavn af deres mentorforløb. Figur 1.5 viser, at 71 % af forældrene i høj eller i meget høj grad oplever at have haft gavn af deres uddannelsesmentorforløb. Til sammenligning oplever en lille andel på 12 %, at de i mindre grad eller slet ikke har haft gavn af deres mentorforløb. Den overordnede vurdering blandt forældrene er således langt overvejende positiv.

Forældrene har i efterskemaet haft mulighed for at beskrive, hvordan de har haft gavn af forløbet. Herunder er to eksempler på, hvad forældrene har skrevet:

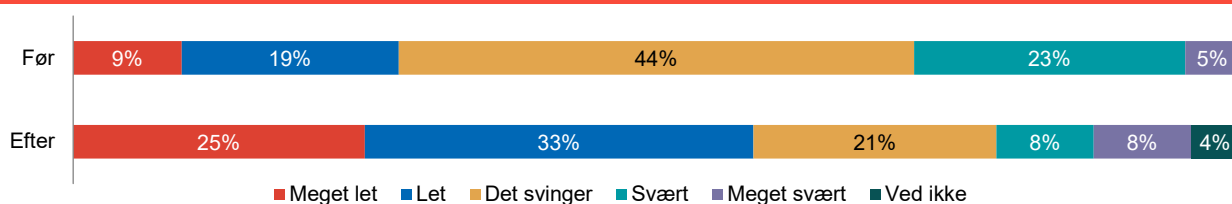
Jeg kan kun prise mig lykkelig for den mentor, som jeg har fået. Hun er fantastisk. Giver gode redskaber og lytter til alt, der fylder i mit liv. (Forælder med frivillig uddannelsesmentor)

Jeg har bestået mine eksaminer på grund af ham. (Forælder med frivillig uddannelsesmentor)

1.3.1 Klædt på til uddannelse

Der sker en positiv ændring i forhold til, hvordan mange af forældrene har det med at være under uddannelse og modtage undervisning efter mentorforløbet. Det ses i figur 1.6, at andelen, som har let eller meget let ved at være under uddannelse og modtage undervisning, stiger fra i alt 28 % før indsatsen til 58 % efter forløbet. Samtidig falder andelen, som oplever, at det er svært eller meget svært at være under uddannelse og modtage undervisning fra 28 % til 16 % efter indsatsen.

Figur 1.6 Hvordan har du det med at være under uddannelse og modtage undervisning?

Anm.: N = 43/24

Anm.: Bemærk, at der er tale om relativt få respondenter.

Kilde: Før- og efterskema til forældre med uddannelsesmentor. VIVEs statusrapport 2021 Familien i fokus.

Tabel 1.1 viser, at 83 % af forældrene stadig går på uddannelsen ved mentorforløbets afslutning, mens 17% har afsluttet deres uddannelse.

Går du stadig på uddannelsen, selvom mentorforløbet er afsluttet?	Total
Ja, jeg går stadig på uddannelsen	83%
Nej, jeg har gennemført uddannelsen	17%
Hovedtotal	100%

Anm.: N = 24.

1.4 Eksterne samarbejdspartnere i FIF

I forbindelse med VIVEs evaluering har VIVE foretaget interviews med i alt otte samarbejdspartnere fra bl.a. selvejende institutioner, kommunale forvaltninger, jobcentre og boligsociale indsatser. Analysen af den kvalitative data fra interviewene afdækker en række temaer, når vi spørger samarbejdspartnerne om deres bevæggrunde for at indgå som samarbejdspartner netop i Familien i Fokus-projektet.

For det første tilkendegiver samtlige samarbejdspartnere, at de har valgt at samarbejde med Røde Kors omkring projektet, fordi projektets forløb retter sig mod netop de behov og udfordringer, der er til stede hos samarbejdspartnerens målgruppe. Samarbejdspartnerne nævner som eksempler behovet for et større netværk, lektiehjælp til børnene, hjælp til kommunikation med offentlige instanser, hjælp til konfliktløsning i hjemmet, behov for øget forældreinvolvering i børnenes skolegang eller støtte til at søge arbejde og støtte til at varetage en uddannelse. Der er altså et godt match mellem dels borgernes behov, dels den hjælp og støtte, som Familien i fokus tilbyder, og endelig Røde Kors' målsætninger for målgruppen og projektet. Samarbejdspartnerne oplever, at forløbene understøtter deres eget arbejde med familierne, da forløbene udgør et relevant supplement til samarbejdspartnerens egne indsatser. En række samarbejdspartnere peger på, at forløbene opfylder et støttebehov hos borgerne, som kommunerne ikke selv kan opfylde:

Det er familier, som har brug for dét, der rækker ud over det [vi kan tilbyde, red.]; hvor der faktisk er brug for, at der er én, som kommer hjem og sidder med ved aftensmaden, og hjælper med at skabe noget ro i den situation, eller bare at drikke en kop kaffe og lige få snakket nogle ting igennem, eller få et overblik over økonomi eller få hjulpet med lektierne. (Samarbejdspartner)

Set fra samarbejdspartnerens perspektiv er Familien i Fokus et attraktivt tilbud for de borgere, som har behov for psykosocial støtte i gennem en længere periode, eftersom denne type støtte ofte rækker ud over rammerne for de indsatser, som kommunerne kan tilbyde. Samarbejdet med Røde Kors omkring Familien i Fokus ligger dermed i naturlig forlængelse af det arbejde, som samarbejdspartnerne allerede udfører.

For det andet italesætter flere samarbejdspartnere dét, at forløbene tilbydes af en frivillig organisation, som en årsag til, at de benytter forløbene til deres borgere. Nogle af deres borgere er ikke så glade for at modtage kommunale støtteindsatser, fordi de har dårlige erfaringer med og en modstand mod det offentlige system. Andre er bekymrede for, om det vil få negative konsekvenser for dem at modtage indsatser fra kommunen. En samarbejdspartner beskriver dette sådan:

Jeg tænker, at det er et rigtigt godt projekt, fordi der er mange af vores familier, som synes, at det kan være svært at spørge om hjælp i det etablerede system og kan synes, at det kan være skræmmende. Og man kan være bange for, at "Puha, kommer de nu og fjerner mit barn?" eller hvordan-og-hvorledes. (Samarbejdspartner)

Samarbejdspartnerne vurderer i den forbindelse, at en frivillig indsats som Familien i Fokus er et attraktivt tilbud for deres målgruppe, fordi Røde Kors ikke har nogen myndighed og dermed opleves af borgerne som en "ufarlig" aktør at modtage hjælp fra.

Fælles for de otte samarbejdspartnere er, at deres væsentligste bidrag til samarbejdet med Røde Kors er deres rekrutteringsfunktion. De befinder sig "ude i marken" på institutioner, kommunale forvaltninger, jobcentre og boligforeninger, hvor de dagligt er i kontakt med potentielle familier, der er i målgruppen for Familien i Fokus, og som de kan rekruttere til forløbene.